

ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท หมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ขวัญหทัย มิตรภานนท์¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงิน กับระดับการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย บริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์จำนวน 14 บริษัท และบริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 10 บริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2549-2554 ผลการวิจัยพบว่าบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ มีการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดอยู่ในระดับปานกลางครอบคลุมรายละเอียดประมาณ 2 ใน 3 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย ผลการดำเนินงานทางการเงินที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ ได้แก่ สภาพหนี้ ความสามารถในการทำกำไร ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และกำไรต่อหุ้น โดยสภาพหนี้ ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และกำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ ส่วนความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ผลการดำเนินงานทางการเงินที่พบว่ามีสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สภาพหนี้ ความสามารถในการทำกำไร และกำไรต่อหุ้น โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบ ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกันทั้งการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด ตามความสมัครใจและในภาพรวม

คำสำคัญ: ระดับการเปิดเผยข้อมูล ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมวดธุรกิจยานยนต์
หมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
1767 ถนนพัฒนาการ เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ
e-mail: kwanhatai.mit@kbu.ac.th

The Association between Firm's Financial Performance and Data Disclosure Level of the Companies in the Automotive and Electronic Component Sectors Listed on the Stock Exchange of Thailand

Kwanhatai Mitrapanont¹

Abstract

The main purpose of this study was to examine the association between data disclosure level in form 56-1 and firm's financial performance of the companies in automotive and electronic components sectors listed on the Stock Exchange of Thailand. The analysis was performed on 14 companies in automotive sector and 10 companies in electronic components sector during the year 2010 – 2015. It was revealed that most companies in the automotive and electronic sectors disclosed the mandatory items for about two-thirds of all items. The firm's financial performance indicators in the form 56-1 that were disclosed in automotive sector were leverage, profitability, efficient use of assets and earnings per share. Leverage, efficient use of assets, and earnings per share were negatively related to the disclosure level while profitability was positively correlated with the disclosure level. The firm's financial performance indicators in the form 56-1 that were disclosed in electronic components sector were leverage, profitability and earnings per share, all of which being negatively correlated with the disclosure level. The disclosure levels between companies in automotive sector and their counterparts in electronic components sector were not significantly different in the mandatory, voluntary, and overall disclosures.

Keywords: Disclosure level, financial performance, automotive sector, Electronic components sector

¹ Assistant Professor, Faculty of Business Administration, Kasem Bundit University
1767 Patanakarn Road, Suan Luang, Bangkok 10250
e-mail: kwanhatai.mit@kbu.ac.th

บทนำ

สืบเนื่องจากวิกฤติการณ์ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงาน การตกแต่งตัวเลขทางบัญชี และการปกปิดข้อเท็จจริงของบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกาในอดีต รวมถึงปัญหาวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชียในช่วงปี 2540 ส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสเป็นเรื่องที่ได้รับการสนใจและเรียกร้องจากองค์การและสถาบันที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนทั่วโลก บริษัทใดที่มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส จะได้รับความเชื่อถือจากนักลงทุน คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) จึงได้นำหลักบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) มาใช้สำหรับบริษัทจดทะเบียน และให้ความสำคัญกับพัฒนาการของบรรษัทภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส โดยได้ออกประกาศ ก.ล.ต. และข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์ กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องนำส่งแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีหรือแบบ 56-1 ต่อสาธารณชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส มีมาตรฐานและตรวจสอบได้ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

จากการศึกษาผลงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ได้แก่ งานวิจัยของ Lang & Lundholm (1993) พบว่าคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์กับขนาดและผลการดำเนินงานของบริษัท กล่าวคือบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดีมักเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพมากกว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานไม่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Walton W. (1992) และผลงานวิจัยของ Camfferman & Cooke (2002) พบว่ากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมี

ความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ผลงานวิจัยของ Cheadchoovutikul (2003) พบว่าบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงาน ก.ล.ต. จะได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้งายงานประจำปี ส่งผลให้นักลงทุนสนใจซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทมากขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของ Palawan (2004) พบว่าบริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่มีความสนใจที่จะเปิดเผยข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมอยู่ในระดับต่ำ

ธุรกิจยานยนต์และธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยรัฐบาลได้กำหนดให้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ ด้วยเล็งเห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมนี้ จะส่งผลดีหลายประการทั้งในด้านเศรษฐกิจ การจ้างงาน รวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญต่อนักลงทุน ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และอาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจทั้งสองว่ามีการเสนอข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากน้อยเพียงใด และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่และเป็นไปในทิศทางใด รวมถึงศึกษาความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลระหว่างหมวดธุรกิจทั้งสอง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนให้มีการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่เหมาะสม เพื่อประโยชน์ต่อนักลงทุนและพัฒนาตลาดทุนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลระหว่างหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยสารสนเทศที่มีนัยสำคัญซึ่งมีหรืออาจมีผลกระทบต่อราคาซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัท หรือต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน หรือต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น
2. ระดับการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Level) หมายถึง ความครอบคลุมในรายละเอียด (Comprehensiveness) ของแต่ละรายการข้อมูลที่เปิดเผย โดยคำนวณเป็นดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) เพื่อใช้ประเมินเปรียบเทียบ หรืออธิบายความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ของบริษัทจดทะเบียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด ตามความสมัครใจ และในภาพรวม

3. การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด (Mandatory disclosure) หมายถึง การเปิดเผยรายการขั้นต่ำที่บริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องเปิดเผยตามข้อกำหนดและกฎระเบียบของหน่วยงานกำกับดูแลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยวัดจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด (Mandatory disclosure index/MDCI)

4. การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Voluntary disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อกำหนด ซึ่งถือเป็นทางเลือกอิสระสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่จะให้ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเพิ่มเติมด้วยความสมัครใจ โดยวัดจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Voluntary disclosure index/VDCI)

5. การเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม (Overall Disclosure) หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ทั้งหมด ประกอบด้วยการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดและการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ โดยวัดจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม (Overall Disclosure Index/DCI)

6. ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ข้อมูลตัวเลขหรืออัตราส่วนทางการเงินที่เป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ได้แก่ สภาพคล่อง (Liquidity/LIQ) ที่วัดจากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน สภาพหนี้ (Leverage/LEV) ที่วัดจากอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ความสามารถในการทำกำไร (Profitability/PRF) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ (Efficiency/EFC) ที่วัดจากอัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน และกำไรต่อหุ้น (Earnings per share/EPS) ที่วัดจากกำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวความคิดของการเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูลเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความสำคัญและจำเป็นต่อการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาด นักลงทุน เจ้าหนี้ ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ต้องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม บริษัทจดทะเบียนจึงมีหน้าที่เปิดเผยสารสนเทศที่มีนัยสำคัญซึ่งมีหรืออาจมีผลกระทบต่อราคาซื้อหรือขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนหรือต่อสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น โดยสารสนเทศดังกล่าวต้องมีความถูกต้อง เพียงพอ ทันเวลา และดำเนินการให้ผู้ลงทุนได้รับสารสนเทศโดยเท่าเทียมกัน เพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลงทุนโดยใช้ปัจจัยพื้นฐานและเพื่อให้ราคาของหลักทรัพย์สะท้อนฐานะที่เป็นจริงของบริษัทจดทะเบียน SET (2003) ทั้งนี้การเปิดเผยข้อมูลเป็นช่องทางสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของกิจการซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานของบริษัทสามารถติดตามผลการดำเนินงานของผู้บริหารได้ เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทที่อยู่ในตลาดทุนโดยทั่วไป มักเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะของการเป็นตัวแทน (Agency Theory) กล่าวคือ นักลงทุนหรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นมักจะลงทุนในหลาย ๆ บริษัท เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงทำให้ไม่สามารถเข้าไปบริหารงานในบริษัทที่ตนเป็นเจ้าของได้ทุกบริษัท จึงมีการแต่งตั้งและมอบอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารบริษัทหรือตัวแทน โดยผู้ถือหุ้นหรือตัวแทนจะสามารถทราบผลการดำเนินงาน

และฐานะการเงินรวมถึงปัญหาหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบริษัทที่ตนมีส่วนเป็นเจ้าของ ผ่านการเปิดเผยข้อมูลในแหล่งต่าง ๆ ที่ผู้บริหารบริษัทหรือตัวแทนจัดทำขึ้น

2. แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี

(แบบ 56-1)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ออกประกาศและข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์ กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องนำเสนอแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปีหรือแบบ 56-1 ต่อสาธารณชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส มีมาตรฐานและตรวจสอบได้ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย บริษัทจดทะเบียนจึงมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามระยะเวลา เพื่อผู้ลงทุนและผู้ถือหุ้นได้ทราบข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณาลงทุน โดยแบบ 56-1 มีรายการข้อมูลขึ้นต่ำตามที่กำหนดซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนที่มีความสำคัญต่อผู้ลงทุนในการตัดสินใจลงทุนในบริษัทต่าง ๆ บริษัทจดทะเบียนจึงควรแสดงรายการข้อมูลขึ้นต่ำตามที่กำหนดอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และตรงประเด็น เนื่องจากแบบ 56-1 สามารถช่วยทำให้นักลงทุนมีความสนใจลงทุนในบริษัทมากขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อบริษัท (Cheadchoovutikul, 2003)

3. แนวความคิดผลการดำเนินงานทางการเงิน

ข้อมูลของบริษัทที่ผู้ลงทุนใช้ในการตัดสินใจลงทุนคือรายงานทางการเงินซึ่งจัดทำขึ้นเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี เพื่อแสดงฐานะการเงินของบริษัท ณ วันใดวันหนึ่ง และผลการดำเนินงานของบริษัทในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง รวมถึงอัตราส่วนทางการเงินซึ่งเป็นตัวเลข

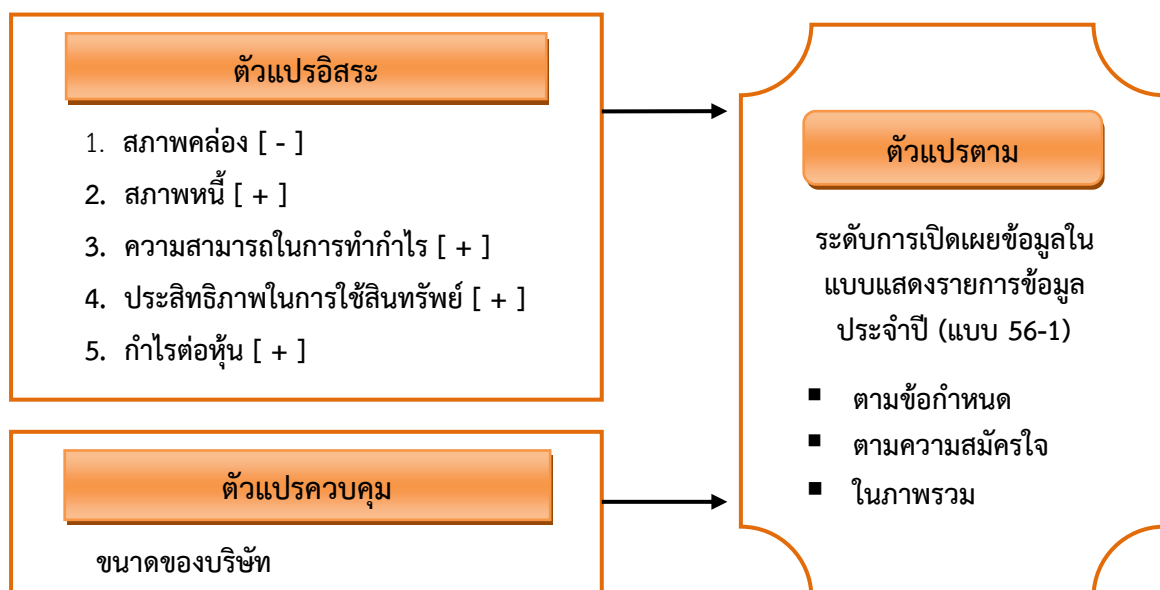
ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายการสำคัญในงบการเงิน (SET, 2003) ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่ช่วยประเมินความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กำไรสุทธิ เงินปันผล และราคาของหุ้น Stout (2013)

4. งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

ผลงานวิจัยของ Lang & Lundholm (1993) พบว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดีมักเปิดเผยข้อมูลอย่างมีคุณภาพมากกว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานไม่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Walton W. (1992) พบว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานดีและบรรลุตามเป้าหมายมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลมากกว่าบริษัทที่มีผลการดำเนินงานไม่ดี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Camfferman & Cooke (2002) พบว่ากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ในทางตรงกันข้าม ผลงานวิจัยของ Chen & Jaggi (2000) พบว่า

ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการเปิดเผยข้อมูล ผลงานวิจัยของ ZarZeski (1996) พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมีความสัมพันธ์เชิงลบกับสภาพหนี้ ผลงานวิจัยของ Chedchoovutikul (2003) พบว่าบริษัทที่ทำการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์และ ก.ล.ต. จะได้รับความเชื่อถือจากผู้ใช้งานประจำปี และนักลงทุนจะสนใจซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทมากขึ้น นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ Palawan (2004) ซึ่งสำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี 2545 พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อบังคับในระดับที่ค่อนข้างสูง แต่เปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอยู่ในระดับต่ำ จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเกิดคำถามการวิจัยว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินหรือไม่และเป็นไปในทิศทางใด โดยได้กรอบแนวความคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย



ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การวิจัยเชิงสำรวจ โดยสำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2549-2554 โดยใช้แบบฟอร์มที่พัฒนาขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ 56-1 และนำมาคำนวณเป็นดัชนีการเปิดเผยข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาอธิบายระดับการเปิดเผยข้อมูล

2. การวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่และเป็นไปในทิศทางใด โดยการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression)

3. การศึกษาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้สถิติทดสอบการแจกแจงแบบที (t-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent sample test)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ใช้วิธีสำมะโน (Census method) ดังนั้นหน่วยวิเคราะห์ (Units of analysis) คือ บริษัททั้งหมดในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากทุกบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ประกอบด้วยบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์

จำนวน 14 บริษัทและบริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 10 บริษัท ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ครบถ้วนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 -2554 จำนวน 6 ปี จึงมีบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ที่เปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 จำนวนทั้งสิ้น 84 หน่วยวิเคราะห์ และบริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จำนวนทั้งสิ้น 60 หน่วยวิเคราะห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบฟอร์มกรอกข้อมูลวัดระดับการเปิดเผยข้อมูล ที่ออกแบบไว้สำหรับเก็บข้อมูลของหน่วยในการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

ส่วนที่ 2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลมักใช้ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) ที่ได้จากการประเมินความครอบคลุมในรายละเอียด เป็นตัววัดระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท โดยมีรายการในกระดาษทำการแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแบบฟอร์มวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลโดยการคัดเลือกรายการจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่

1. กระดาษทำการตรวจสอบแบบ 56-1 ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พัฒนาขึ้น

2. แบบตรวจสอบความครบถ้วนของการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่สำนักงาน ก.ล.ด. จัดทำขึ้น

3. งานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูล โดยเลือกรายการที่ใช้ในการวิจัยบ่อยที่สุด เนื่องจากแสดงให้เห็นว่ารายการนั้นมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล

แบบฟอร์มที่พัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็นรายการหลักจำนวน 23 รายการ และรายการรองจำนวน 220 รายการ ประกอบด้วย รายการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและรายการที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูล สำหรับรายการรองจำนวน 220 รายการนั้น แบ่งเป็นรายการขั้นต่ำที่มีข้อกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทุกบริษัทต้องเปิดเผย (Mandatory items) จำนวน 166 รายการ และรายการที่อยู่นอกเหนือข้อกำหนด ซึ่งบริษัทสามารถให้ข้อมูลอย่างสมัครใจ (Voluntary items) จำนวน 54 รายการ หลังจากนั้นจึงคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูลแบบไม่ถ่วงน้ำหนัก โดยหากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลตามรายการที่กำหนดไว้ในแบบฟอร์มวัดระดับการเปิดเผยข้อมูลจะให้คะแนนเท่ากับ 1 แต่ถ้าไม่มีรายการดังกล่าวจะได้คะแนนเท่ากับ 0 แล้วจึงนำคะแนนรวมทั้งหมดของแต่ละบริษัทที่ได้รับจริงหารด้วยคะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทควรจะได้รับเพื่อให้ได้ตัวแทนที่แสดงระดับการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัท ตามสมการดังต่อไปนี้

$$\text{Disclosure Index} = \frac{\text{AS} + \text{OS}}{\text{MS} + \text{OS}}$$

โดยที่ $0 \leq \text{INDEX} \leq 1$

โดยที่ AS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับจากการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด (Actual Scores)

OS = คะแนนการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ (Other Scores)

MS = คะแนนรวมสูงสุดที่แต่ละบริษัทได้รับ (Maximum Scores)

การแบ่งระดับการเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ Wallace (1988) ดังนี้

ดัชนี	ระดับของ
การเปิดเผยข้อมูล	การเปิดเผยข้อมูล
น้อยกว่า 0.45	ต่ำ
0.45 ถึง 0.65	ปานกลาง
มากกว่า 0.65	สูง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบ 56-1 ของบริษัทตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนดให้เปิดเผย โดยเก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2549 ถึง 2554 ซึ่งแหล่งข้อมูลสามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือ SET Smart

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อรายงานข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท

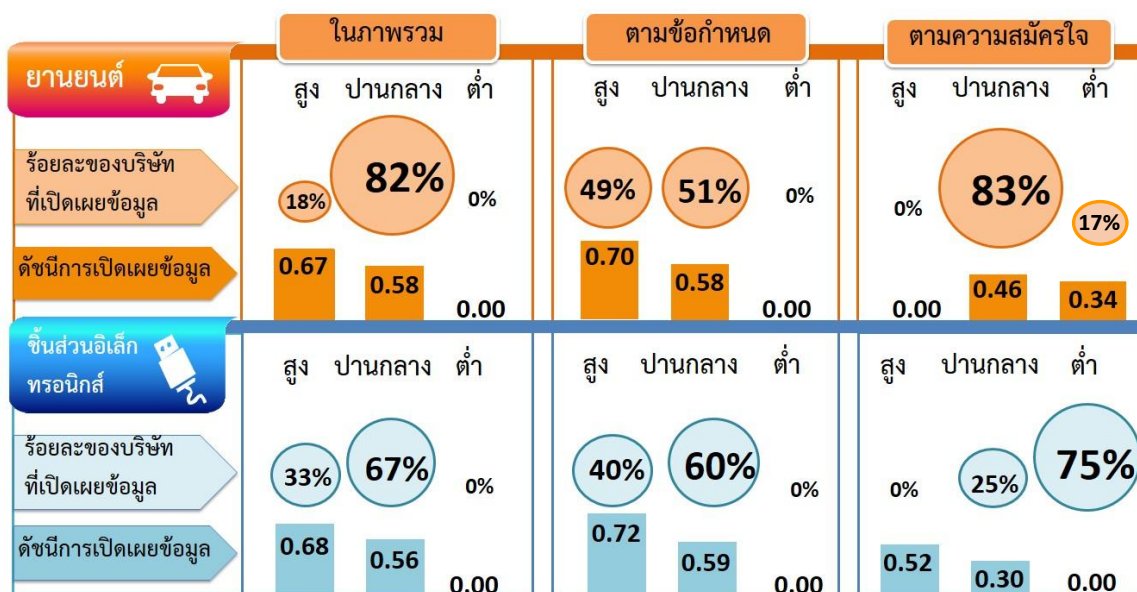
2.2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบการแจกแจงแบบที เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังแสดงในภาพที่ 2 บริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ร้อยละ 82 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครอบคลุมเนื้อหาโดยเฉลี่ยร้อยละ 58 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย เมื่อแบ่งตามประเภทของการเปิดเผยข้อมูลพบว่าร้อยละ 51 มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดอยู่ในระดับปานกลาง และร้อยละ 83 มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอยู่ในระดับต่ำ

บริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ร้อยละ 67 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ครอบคลุมเนื้อหาโดยเฉลี่ยร้อยละ 56 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย เมื่อแบ่งตามประเภทของการเปิดเผยข้อมูลพบว่าร้อยละ 60 มีการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 75 มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอยู่ในระดับต่ำ

ภาพที่ 2 แสดงค่าร้อยละของการเปิดเผยข้อมูลประเภทต่างๆ และดัชนีการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย



ผลการดำเนินงานทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สภาพหนี้ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ และกำไรต่อหุ้น

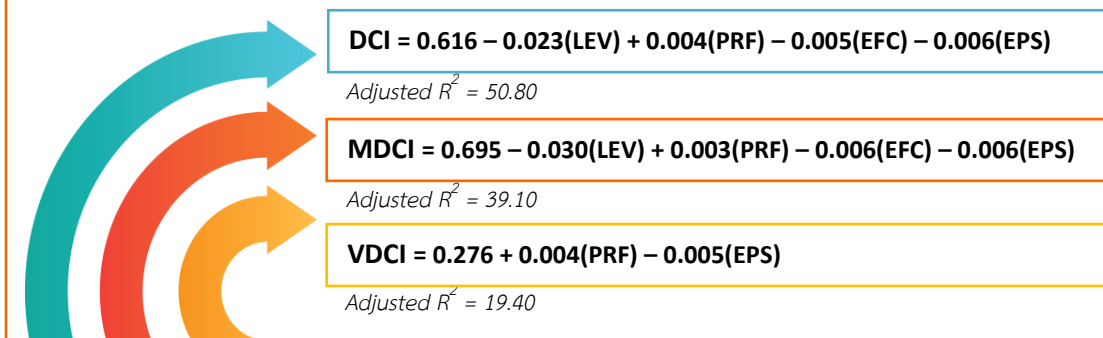
โดยมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ และความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกดังแสดงในตารางที่ 1 และสมการถดถอยที่เหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ดังแสดงในภาพที่ 3

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์ (ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย) ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานทางการเงิน	ทิศทางความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Beta)			การปฏิเสธหรือไม่ปฏิเสธสมมติฐาน
		การเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม [DCI]	การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด [MDCI]	การเปิดเผยข้อมูลตามความสนใจ [VDCI]	
สภาพคล่อง [LIQ]	-	-0.002	-0.003	-0.004	ปฏิเสธ
สภาพหนี้ [LEV]	+	-0.023**	-0.030**	-0.003	ไม่ปฏิเสธ
ความสามารถในการทำกำไร [PRF]	+	0.004**	0.003**	0.004**	ไม่ปฏิเสธ
ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ [EFC]	+	-0.005	-0.006**	-0.001	ปฏิเสธ
กำไรต่อหุ้น [EPS]	+	-0.006**	-0.006**	-0.005**	ไม่ปฏิเสธ

หมายเหตุ: ** $p < 0.05$

ภาพที่ 3 สมการถดถอยที่เหมาะสมในการพยากรณ์ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย



ผลการดำเนินงานทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สภาพหนี้

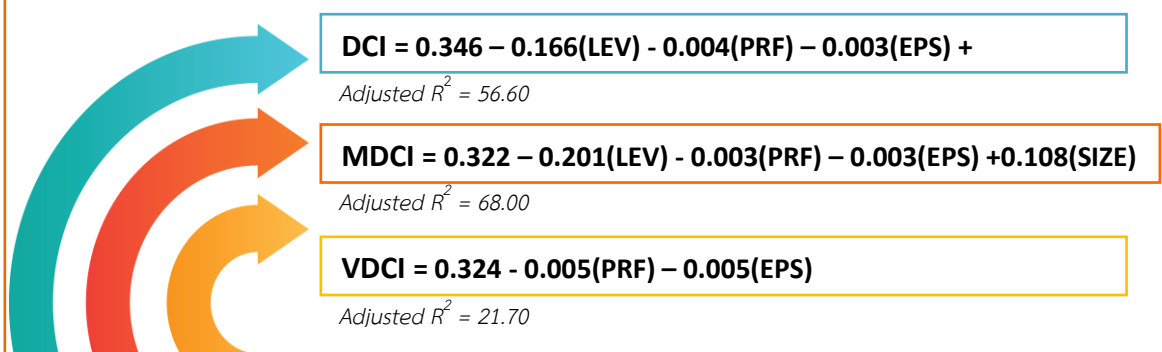
ความสามารถในการทำกำไรและกำไรต่อหุ้น โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบดังแสดงในตารางที่ 2 และสมการถดถอยที่เหมาะสมสำหรับการพยากรณ์ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ดังแสดงในภาพที่ 4

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลการทดสอบความสัมพันธ์(ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย) ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ของบริษัทในหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานทางการเงิน	ทิศทางความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Beta)			การปฏิเสธหรือไม่ปฏิเสธสมมติฐาน
		การเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม [DCI]	การเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด [MDCI]	การเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจ [VDCI]	
สภาพคล่อง [LIQ]	-	-0.002	-0.002	-0.003	ปฏิเสธ
สภาพหนี้ [LEV]	+	-0.166**	-0.201**	-0.052	ไม่ปฏิเสธ
ความสามารถในการทำกำไร [PRF]	+	-0.004**	-0.003**	-0.005**	ไม่ปฏิเสธ
ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ [EFC]	+	-0.002**	-0.002	0.001	ปฏิเสธ
กำไรต่อหุ้น [EPS]	+	-0.003	-0.003**	-0.005**	ไม่ปฏิเสธ

หมายเหตุ: ** $p < 0.05$

ภาพที่ 4 สมการถดถอยที่เหมาะสมในการพยากรณ์ระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทในหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย



สรุปและการอภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ดังนี้

1. ระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากผลการสำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ครอบคลุมรายละเอียดประมาณ 2 ใน 3 ของรายการทั้งหมดที่ควรเปิดเผย โดยไม่มีบริษัทใดที่เปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยของ Palawan (2004) ซึ่งได้สำรวจระดับการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในปี 2545 แสดงให้เห็นว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดของบริษัทจดทะเบียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมรณรงค์ให้บริษัทจดทะเบียนเล็งเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลที่ต้องและเหมาะสมเกิดประสิทธิผล นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่าบริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉลี่ยครอบคลุมเนื้อหา 1 ใน 3 ของรายการตามความสมัครใจที่กำหนดไว้ในกระดาษทำการ เมื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยของ Palawan (2004) พบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากเดิมเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยงานกำกับดูแลกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนดมาก

เพียงพอต่อการตัดสินใจของนักลงทุนอยู่แล้ว การจัดทำข้อมูลอื่นเพิ่มเติมอาจเป็นการเพิ่มต้นทุนไม่คุ้มกับประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงข้อมูลบางอย่างเป็นข้อมูลที่สำคัญของบริษัท หากมีการเปิดเผยออกไปอาจส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันของบริษัทลดลง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่าประมาณ 1 ใน 5 ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีการเปิดเผยข้อมูลตามความสมัครใจในระดับปานกลาง ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าบางบริษัทเล็งเห็นความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลนอกเหนือจากข้อกำหนดเพื่อให้ผู้ลงทุนสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้พิจารณาตัดสินใจลงทุนได้ดียิ่งขึ้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานทางการเงินกับระดับการเปิดเผยข้อมูลในแบบ 56-1 ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่าสภาพหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์ กล่าวคือบริษัทที่มีสภาพหนี้ลดลงจะเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chow Chee & Wong-Boren (1987), ZarZeski (2001) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหนี้สินเป็นแหล่งเงินทุนที่บริษัทมีภาระดอกเบี้ยจ่าย หากอัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงแสดงว่าบริษัทมีความเสี่ยงสูงด้วย บริษัทที่มีสภาพหนี้ลดลงจึงยินดีเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น

ความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม ตามข้อกำหนด และตามความสมัครใจของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์อย่างมี

นัยสำคัญ กล่าวคือบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้นจะมีการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมตามข้อกำหนด และตามความสมัครใจเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Camfferman & Cooke (2002), Chedchoovutikul (2003) & Jaikrajang (2003) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสามารถในการทำกำไรเป็นประเด็นสำคัญที่นักลงทุนส่วนใหญ่ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน และสถาบันการเงินใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาให้กู้ยืมเงิน บริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรสูงจึงมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น รวมถึงต้องการแสดงให้ผู้ถือหุ้นเห็นว่าผู้บริหารของบริษัทสร้างผลกำไรจากสินทรัพย์ดำเนินงานทั้งหมดเป็นที่น่าพอใจ

ในทางตรงกันข้ามผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการทำกำไรมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม ตามข้อกำหนด และตามความสมัครใจ ของบริษัทในหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญโดยมีความสัมพันธ์เชิงลบ กล่าวคือบริษัทที่มีความสามารถในการทำกำไรลดลงจะเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม ตามข้อกำหนด และตามความสมัครใจเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chen และ Jaggi (2000) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริษัทเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลในด้านไม่ดี จะทำให้เกิดความโปร่งใสตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผู้ใช้ข้อมูลจะได้ทราบสาเหตุการลดลงของผลการดำเนินงานทางการเงิน อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุนให้มีความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม และตามข้อกำหนดของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบ

กล่าวคือบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ลดลงจะเปิดเผยข้อมูลในภาพรวมและตามข้อกำหนดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่วัดจากอัตรากำไรสุทธิของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน แสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนเพื่อก่อให้เกิดยอดขายของบริษัท หากอัตรากำไรสุทธิสูงย่อมแสดงว่าบริษัทมีการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างยอดขายได้หลายเท่า ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องการอธิบายสาเหตุที่ความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดยอดขายของบริษัทลดลง เพื่อให้ผู้ถือหุ้นหรือตัวการทราบผลการดำเนินงานในบริษัทที่ตนมีส่วนเป็นเจ้าของ ผ่านการเปิดเผยข้อมูลในแหล่งต่าง ๆ ที่ผู้บริหารบริษัทหรือตัวแทนจัดทำขึ้น

กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลในภาพรวม ตามข้อกำหนด และตามความสมัครใจ ของบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีนัยสำคัญโดยมีความสัมพันธ์เชิงลบ กล่าวคือบริษัทที่มีกำไรต่อหุ้นลดลงจะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Jutta (2005) พบว่ากำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณภาพการเปิดเผยความเสี่ยง และ Pongsapornamat (2010) พบว่ากิจการที่มีคุณลักษณะของกำไรที่ไม่ดีมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกำไรต่อหุ้นเป็นข้อมูลหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ เจ้าของและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายต้องการรับรู้ข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจที่ถูกต้องตลอดจนใช้ประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของฝ่ายบริหารด้วย บริษัทจึงเห็นว่าจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มขึ้นเมื่อกำไรต่อหุ้นลดลง

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลระหว่างบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลระหว่างบริษัทในหมวดธุรกิจยานยนต์และหมวดธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่แตกต่างกัน ทั้งการเปิดเผยข้อมูลตามข้อกำหนด ตามความสมัครใจ และในภาพรวม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Palawan (2004) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีหน่วยงานกำกับดูแลควบคุมและตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนให้เปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำตามที่กำหนด นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังได้จัดทำเอกสารสรุปรายการข้อมูลที่บริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องเปิดเผยตามข้อบังคับของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้บริษัทจดทะเบียนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น รวมถึงมีการจัดทำกระดานทำการตรวจสอบแบบ 56-1 เพื่อเป็นแนวทางตรวจสอบความครบถ้วนของรายการที่บริษัทจดทะเบียนจำเป็นต้องเปิดเผยในแบบ 56-1 ภายใต้โครงการคัดเลือกบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลประจำปีที่ดีอันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการติดตามบริษัทที่มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน ดังนี้

1. หน่วยงานกำกับดูแล ควรสำรวจความต้องการข้อมูลของนักลงทุนหรือผู้ใช้ข้อมูลของ

บริษัทจดทะเบียน และนำผลที่ได้มาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียน ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างแท้จริง เป็นการลดต้นทุนในการจัดทำรายการต่าง ๆ ของบริษัท นอกจากนี้ควรสร้างแรงจูงใจโดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนมีความเข้าใจหลักเกณฑ์ ระเบียบหรือข้อบังคับในการเปิดเผยข้อมูลขั้นต่ำ และตระหนักถึงประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลให้มีความโปร่งใส มีมาตรฐานและตรวจสอบได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากขึ้น และเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

2. บริษัทจดทะเบียนควรให้ความสำคัญและเปิดเผยข้อมูลให้มีความครอบคลุมในรายละเอียดตามที่กำหนดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงานกำกับดูแลจัดทำขึ้น รวมถึงติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบและข้อบังคับที่กำหนดขึ้นโดยหน่วยงานกำกับดูแลอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลนอกจากจะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลได้รับทราบข้อมูลอย่างครบถ้วนและเพียงพอ ซึ่งทำให้สามารถตัดสินใจในการดำเนินการใด ๆ ได้อย่างถูกต้องแล้ว ยังส่งผลให้ผู้ใช้ข้อมูลของบริษัทและผู้ถือหุ้นเกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ส่งผลให้นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศสนใจร่วมลงทุนในบริษัทยิ่งขึ้น และหากบริษัทเปิดเผยข้อมูลที่สำคัญอื่นเพิ่มเติมจากข้อกำหนดอาจส่งผลให้ราคาหุ้นของบริษัทเพิ่มสูงขึ้นอันเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้ถือหุ้น และสร้างการเติบโตของบริษัทอย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

References

- Camfferman, K. and Cooke, T.E. (2002). An Analysis of Disclosure in the Annual Reports of U.K. and Dutch company. **Journal of International Accounting Research**. 1, 3-31.
- Cheadchoovutikul, Nopawan (2003). **Disclosure of Annual Report : Property Development Companies and Building and Furnishing Materials Companies Listed under the Stock Exchange of Thailand**. Master of Accountancy Thesis, Department of Accountancy Graduate School, Chulalongkorn University.
- Chen, C. J. P. and Jaggi, B. (2000). Association between independent non-executive directors, family Control and financial disclosures in Hong Kong. **Journal of Accountant and Public Policy**. 19 (4), 285-310.
- Chow, C.W. and Wong-Boren, A. (1987). Voluntary Financial Disclosure by Mexican Corporations. **The Accounting Review**. 63 (3), 533-541.
- Jaikrajang, Buntarika (2003). **Factors Affecting the Level of Financialinstrument Disclosures of Banks Listed on the Stock Exchange of Thailand**. Master of Accountancy Thesis, Graduate School Chulalongkorn University.
- Juta, Pornpipat (2005). **The Relationship between Risk Disclosure Quality and Financial Performance of Listed Companies on the Stock Exchange of Thailand**. Master of Accountancy Thesis, Department of Accountancy Graduate School, Chulalongkorn University.
- Lang, M. and Lundholm, R. (1993). Cross sectional determinants of analyst rating of corporate disclosures. **Journal of Accounting Research**. 31 (2), 246-271.
- Palawan, Alisara (2004). **Association between Firm's Characteristics and Annual Report Disclosure Level of the Companies Listed on the Stock Exchange of Thailand**. Master of Accountancy Thesis, Department of Accountancy Graduate School Chulalongkorn University.
- Pongsapornamat, Pattaraporn (2010). **Earnings Attributes and Corporate Disclosure and Transparency: Empirical Evidence from Thailand**. Master of Accountancy Thesis, Department of Accountancy, Graduate School, Chulalongkorn University.
- Shen, C. H. and Chih, H. L. (2007). Earnings Management and Corporate Governance in Asia's Emerging Markets. **Corporate Governance : An International Review**, 15 (5), 999-1021.
- Stout, L. A. (2013). The Shareholder Value Myth. **European Financial Review**, April-May.



- The Securities and Exchange Commission of Thailand (2003). Disclosure of the Companies listed on the Stock Exchange of Thailand. **Journal of The Stock Exchange of Thailand**. 30, 9-11.
- Walton, W.S. (1992). Corporate Communication Handbook : A Guide for Managing Unstructured Disclosure in Today's Corporate Environment, New York : Clark Boadman Callaghan. **Journal of Management**. 2, 53-75.
- Wallace, R.S.O.; Naser, K.; and Mora, A. (1994). The Relation between the Comprehensiveness of Corporate Annual Reports and Firm Characteristics in Spain. **Accounting and Business Research**. 25 (97), 41-53.
- Zarzeski, M.T. and Robb, S. (2001). Counting More than Number. **Accountancy**. 128: 114-116.